

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A delegációk.

Arad, szeptember 14.

A közös ügyek tárgyalására megválasztott bizottságok tényleg megkezdették a működésüket, amennyiben a magyar delegátusok a miniszterelnök részvételével már tegnap délután megtartották előértekezletüket s megállapították a különböző albizottságokba választandó tagok névsorát, míg az osztrákok ma délből gyűltek össze az első ülésre. Vasárnap a király fogadja mindkét testületet a budavári palotában, s hétfőn az osztrák delegáció költségvetési albizottsága már tárgyalás alá veszi a külügyi tárczát, s itt lesz alkalma Kálnoky-nak első ízben részletesen kiterjeszkedni a külügyi helyzetre.

A küszöbön álló tárgyalások felé — dacára a teljesen normális viszonyoknak — ez alkalommal fokozottabb mértékben irányul a közfigyelem; talán azért is, hogy az ez idei tulcsöndes és hasznos nyári szünetet épen a delegációk működése töri meg, s osztatlanul fordulhat feleje a pihent közvélemény. De vannak más momentumok is, melyek az ez idei ülészek érdekét emelik. Elsőnek nevezhetjük meg ezek közül azon aggályoskodást, melyet a magyar parlamenti körök hangulatával ismeretlen oldalról táplálnak, mintha a szabadelvű párti delegátusok részéről támadás tervezetnének Kálnoky gróf külügyminiszter ellen, amiért hivatala egyik osztályának vezetője a főrendiházban az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen szavazott, s mert néhány udvari méltóságnak ugyanez alkalomból tanúsított ellenzéki állásfoglalása több oldalról Kálnoky gróf befolyására vezette vissza.

Nem tudjuk ugyan, hogy mily tényekre van ezen föltevés, mely csak legujabban is egy előkelő berlini ujság félig-meddig sugalmazott cikkében is kifejezést nyert, alapítva, de ismerve a magyar kormány-párt higgadt és egyöntetű magatartását, alig képzelhető, hogy éppen erről az oldalról támaszthatnák a delegációkban a külügyminiszter ellen valamelyes klerikális színezetű vita, nyilvánvaló lévén, hogy az a még függőben levő kérdéseknek a főrendiházban leendő nyugodt és eredményes letárgyalását semmiképen sem mozditaná elő.

Mennyiben volt Kálnoky a bécsi magyar urak opponálásában ludas, annak eldöntése ma már túlhaladott dolog, mert ha még azt is felteszszük, hogy tényleg forogtak fenn differenciák a külügyi és a magyar kormány között, ugy azoknak a két minisztérium közt szükségképpen békés uton s mindkét oldalra kielégítően kellett elintéztetnie, különben képtelenség lett volna kölcsönös harmóniában együtt maradniok s a közös ügyek költségvetését a mellőzhetlen kollegiálitással a most egybeült delegációk tárgyalására előkészíteniök.

Ep oly bizton reméljük, hogy — legalább a szabadelvű párti delegátusok részéről — a romániai izgatások tárgyában sem fog vita provokáltatni. A romániai kormány ez irányban mit sem tett arra nézve, hogy loyaltása kifogás alá eshetnék; igaz hogy nem is igen exponálta magát az Oláhországban ellenünk szított forradalmi izgatások megakadályozása érdekében, de ez irányban tőlük, az ott uralkodó sajtó és gyülekezési szabadság mellett alig várhatunk többet, midőn

látjuk, hogy a nyilvánosan üzött antidynasztikus propaganda ellenében is tehetetlenül állanak.

A bolgárországi fordulat is megbeszélés tárgyát képezhetne volna a külügyi vitában még csak néhány héttel ezelőtt is; de ma már — Oroszország elutasító magatartása folytán — ott is rendes kerékvágásba zökkentek az ügyek, s a bolgár fejedelmi udvar teljesen kiábrándult abból a reménykedéséből, hogy rusophil politikájával s az ország önállóságának rovására eshető engedményei által az orosz czár részéről leendő elismertetését kieszközölheti.

Még az a körülmény sem fog előreláthatólag disszonanciákat hozni a tárgyalásokba, hogy az 1895-ik évi közös költségvetés 4:1 millió forinttal magasabbra van előirányozva a tavalyinál, mert ez összeg a vámjövédéknek 3:1 milliónyi többlete által jórészt fődözve lesz, s a két ország terhére eső mindössze egy milliónyi nagyobb kiadás a kvóta szerinti felosztás mellett számba sem jöhető összeggel fogja az egyes államok költségvetését új teherként szaporítani.

A delegációk ülése tehát valószínűleg simán és — röviden fog lefolyni, a mi valóban kívánatos is, mert a magyar törvényhozásra még az őszön nagy feladatok megoldása vár, mely amugy is drágává teszi a rendelkezésül álló időnek minden óráját. Adjon isten a kormány és a mögötte álló hazafias pártnak sikert az ő vállalkozásához, melynek eredményétől várhatjuk egyedül azt, hogy a honfoglalás évezredes fordulóját a megszilárdult alkotmányos államban egy szabad és egységes magyar nemzet ünnepelhesse meg.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A „princzessza.”

— Irta: Balázs Jenő. —

Hogy annak az elegáns, szőke fiatal embernek az ügyét tárgyalta a kir. törvényszék, mint büntető bíróság, kit sikkasztás miatt ítélték el: egész önkénytelenül is a Réthyné fia jutott eszembe.

Apró csepp gyerek voltam, mikor bekerültünk a bogáti tanyáról s odamentünk lakni abba a nagy sárga házba, melynek az udvarán lakott Réthyné.

Nagyon fáintos egy lakás volt ez a miénk, sehogy se tudtam megszokni. Szinte visszaki-vánkoztam a pusztára; a nagy szalmás kemence, meg a szép pirosra festett lépcső a konyha előtt, a tulipános láda, meg a cifrára faragott galambház, a szoba szép, sárga agyagos padlója, mind, mind ott maradt és ez a tágas lakás a fényezett butorokkal, a festett falak, meg a divatos pamlag, melyen jóformán sárgolyót se lehetett gyurni, sehogyse tudott az inyemre lenni. — Nem is lehetett volna engem még harapófogóval sem bent tartani a szobában, ott hemperegtem naphosszanta a kert végén a homokbuczkán, s ha aztán arra jött a Réthyné nagyságos asszony (még az öreg Marink is

magnagyságoita), szégyenkezve igyekeztem el-sompolyogni. Az öreg asszony meg, ha csak szerét ejthette, szépen megfogta a kezemet s úgy vezetett be a lakásába; ott aztán szabad volt letülni a nagy vasas ládára, nagy darab lekváros kenyérral el is majszolhattam akár napestig, tudták otthon, hogy jó helyen vagyok.

Nem valami jó módban volt, legalább az anyámtól úgy hallottam, — pedig a férje tiszt volt. Ott függött a képe, nagy olaj festmény, a falon az ágy felett, s ha ájtatosan elnéztem a szép egyenruhát a három csillaggal, a hosszú bajuszt meg a csákót, mely mellette függött, az asszony nagyokat sóhajtott s egyszer odajött hozzám, megfogta a kezemet s azon a jóságos lány hangján azt mondta: „Tudod fiam, azt az egyet jól jegyezd meg, ha felnősz, soha szegény leányt el ne végy!” Sehogyse tudtam akkor megérteni, hogy mit értett ezalatt, sokáig tépelődtem fölötte, aztán elfelejtettem. Csak most jutott úgy véletlenül eszembe.

Egy nap aztán megismerkedtem a princzesszával. Sokszor hallottam emlegetni; az anyám mindig csak úgy nevezte a Réthyné fiát és nem valami nagyon szerethette, de éppen azért nagyon kíváncsi voltam, milyen lehet egy fiatal ember, a kit princzesszának neveznek.

Ugy áll előttem most is, mintha látnám: szép nyulánk szőke fiatal ember, mélyző kék

szemmel, előkelő, kis, kényes testteremtésű, elegáns kis selyemlágy bajusszal és arany cvikkerral. Olyan jól állott neki az a cvikker, azóta, hogy láttam, gyerekkorom álmai közé tartozott egy ilyenarany keretű cvikker, mely oly elegáns külsőt ad az embernek.

Nagyon ritkán volt otthon, csak ebédelni és aludni jött haza.

A míg ebédel, anyja nem ült le, ott isgett-mozgott a fia körül s azt mondta, hogy már evett. Pedig tudom, hogy később a maradékok ette meg. A princzessza aztán hátradült a karosszékekbe, nagy vastag szivart gyújtott meg, az anyja pedig ott ült mellette s azt a kis „zseniális” hajfűrtöt igazgatta, simitgatta, becézgette a homlokán, ő meg odahajolt az öreg asszonyhoz és folyton csókolgatta a ráncos barna arozát. Én Istenem! de szégyeltem magam. En sohas tudtam csókolgatni, hizelegni az anyámnak, bizonyos, hogy rossz fia voltam; irigyeltem ezeket, hogy jobban szeretik egymást, mint mi.

Ha aztán elment a princzessza, az anyja elővette a ruháját s folyton csak tisztította, csinosította a ruháját, folt ne lássék a kabátján. Néha aztán láttam, hogy pénzt is adott neki, a princzessza pedig ilyenkor gyorsan elkapta, a zsebébe tette s elsietett. Gondoltam, hogy sok pénze lehet s haragudtam az anyámról, ha azt mondta, „szegény Réthyné!”

A princzessza nagy ur volt. A Marinktól

BELFÖLD.

Püspöki konferencia.

Esztergomból sürgönyzik: Vaszary Kolos hercegprimás a balassagyarmati ünnepélyeket követő napokra budai palotájába püspöki konferenciát hitt egybe. A püspöki konferenciát a primás saját elhatározásából hívta egybe. Az egyháznagy kijelentette, hogy eszeágában sem volt eddig püspöki konferenciát tartani, de nem is lehetett volna a király születésnapja és Szent István-ünnep, meg a lelkigyakorlatok miatt és így magától megsemmisül ellenségeink a kérdéssel kapcsolatos minden meseje. A Balassagyarmaton ő felségéhez intézendő beszédjével a hercegprimás már elkészült.

A jövő évi költségvetés.

A minisztertanács, mely tegnap folytatta előreláthatólag még ma is folytatni fogja szerdán megkezdett tárgyalásait, a jövő évi költségvetéssel foglalkozik. Mint a „P. L.” írja, főleg azoknak a minisztereknek a költségvetéseit akarják megállapítani, akik ő felsége kíséretében a balassagyarmati hadgyakorlatokra utaznak. Az egész költségvetés később még egyszer tanácskozás alá kerül, mikor is a tanácskozásban az összes miniszterek (most Szilágyi és Lukács távol vannak) részt vesznek. A „P. L.” értesülése szerint több miniszterium költségvetésének tetemes emelkedést mutat, nagyobbára elvállalt kötelezettségek és tett ígéretek folytán. Nevezetesen a vallás- és közoktatásügyi, valamint a belügyminiszteriumra vonatkozólag áll ez; az utóbbi a megyei közigazgatást kívánja javítani a mostani keretben, amaz eszközök megadása által, melyek lehetővé teszik a szükséges munkaerők alkalmazását a megyei hatóságoknál. E szerint az állami dotáció a megyék számára lényegesen emelkedni fog. Magától értetődik, hogy a kiadások emelésénél szem előtt tartatik, hogy az államháztartás biztosított egyensúlya meg ne zavartassék. A költségvetésen kívül eddig a minisztertanács egyéb kérdéssel nem foglalkozott.

A konzervatív párt ellen.

A konzervatív-párt alakítása ellen egy cikksorozat indult meg a nemzeti párt lapjában, a „Nemzeti Ujság”-ban. A cikksorozat névtelen szerzőjének Apponyi Albert grófot tartják, vagy legalább az ő inspirációjából származtatják a benne foglaltakat. A cikksorozat első része a „néppárt” jelszóval foglalkozik. Kiemeltük belőle a következő két tételt, mely világosan egy konzervatív-párt alakulása ellen van irányozva:

„Van a „néppárt” eszme napirendrehozatalában az öntudatos taktikának is jó része. A „néppárt” sokaknál nem egyébbb,

mint a klerikális vagy a konzervatív pártnak inkognitója. Es ezzel a pártok tulajdonképpen igen kevés önbizalmat árulnak el. Nem kísértik meg nyíltan saját ideáljaikat más pártok ideáljaival szembeállítani; hanem — mintegy sejtve, hogy a nyílt verseny eredménye nekik alig kedvezne — jobbnak látják a föntebb vázolt lélektani állapotot fölhasználni és a tömegeknek mindennapi érdekepolitikáját hirdetik új evangéliumként.”

A cikk következőképpen végződik: „Ha valahol, hát minálunk bűnös játék az, mely az ugynevezett néperdeket a nemzeti eszmétől különválasztja és a néppel azt akarja elhitetni, hogy azokat a nemzeti eszme elhanyagolásával, vagy éppen föláldozásával vagy legalább udvarképesse csonkításával lehet legjobban előmozdítani. Valamennyi hazugság közt ez a legkárosabb; és valamennyi igazság közt az a legfontosabb, mely ennek a tannak éppen ellenkezőjét hirdeti, azt: hogy a népa nemzetileten kívül nem boldogulhat és hogy csak az a jó néppolitika, a mely minden irányban határozott nemzeti politika.”

A delegációk.

Budapest, szeptember 14.

Az osztrák delegátusok legnagyobb része és a közös miniszterek, nevezetesen az egyházpolitikai viták alatt nem a legelőnyösebben említett Kálnoky gróf, közös külügyminiszter és a közös pénzügyi- és „boszniai” miniszter Kállay, már megérkeztek Budapestre, a magyar delegáció tagjai pedig már értekezletet is tartottak a képviselőház egyik termében.

A király folyó hó 16-án (vasárnap) fogja ünnepélyesen megnyitni a delegációkat.

A magyar delegáció előértekezletén a kormány részéről jelen volt Wekerle Sándor miniszterelnök.

Korelnök Nádkálman gróf, korjegyző Teleki Sándor gróf.

Korelnök üdvözlőlvén a jelenlevőket, az ülést megnyitja és fölhívja az értekezletet, hogy az elnöki, alelnöki, jegyzői és háznagyi tisztre a kijelöléseket megejtse. Erre elnökké egyhangulag Tisza Lajos, alelnökké Andrássy Aladár gróf jelöltetett. Jegyzökké kijelöltek: Hegedüs Sándor, Münnich Aurél és Cziráky Antal gróf. Háznagygyá ifj. Wodianer Albert báró.

Ezután az albizottságban történtek a kijelölések a következő rendben:

Költségvetési albizottság: Rudnyánszky József br., Szerb György, ifj. Wodianer Albert br.

Naplóbiráló bizottság: Cziráky Antal gróf, Fenyvessy Ferencz, Gáll József, Kussevich Szvetozár, Teleki Sándor gróf.

Pénzügyi albizottság: Bohus Zsigmond, Dokus Ernő, Fluger Károly, Franciszi Henrik, Harkányi Frigyes, Kiss Pál, Szerb György, Urányi Imre, Wodianer Albert báró ifj.

Külügyi albizottság: Andrássy Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf, Berzevicsy Albert, Brankovics György, Csernátóny Lajos, Czernkovic Miklós, Darányi Ignác, Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, Gyurkovics György, Jókai Mór, Mohay Sándor, Nikolics Fedor báró, Perczel Dezső, Samassa József, Szápáry Géza gróf, Szécsen Antal gróf, Teleki Sándor gróf, Tisza Kálmán, Zichy Jenő gróf.

Hadügyi albizottság: Abrányi Kornél, Apponyi Lajos gróf, Bolgár Ferencz, Busbach Péter, Cziráky Antal gróf, Hegedüs Sándor, Keglevich István gróf, Lukács Antal, Münnich Aurél, Noposa Elek báró, Nyáry Béla báró, Pavics Armin, Radó Kálmán, Rudnyánszky József báró, Széll Kálmán, Szerb György, Tolnay Lajos, Zichy Sándor gróf.

Tengerészeti albizottság: Batthyány Lajos gróf, Bethlen Odön gróf, Dániel Ernő, Huszár Károly báró, Kussevich Szvetozár, Pallavicini Ede örgróf, Rakovszky Géza, Rohonczy Gedeon, Teleky Sándor gróf, Zichy Agost gróf.

Hieronymi a politikai helyzetről.

A demografiai és egészségügyi kongresszus alkalmával Hieronymi belügyminiszter, a kongresszus elnöke — mint a „Correspondance de Hongrie” írja — a külföldi vendégekkel szemben Magyarország politikai helyzetéről és a nemzetiségi kérdéstről terjedelmesebben nyilatkozott.

Igy arra a kérdésre, mily irányban folynak a tárgyalások a románokkal, a miniszter azt felelte, hogy nem igen lehet tárgyalni oly frakcióval, melynek megbízása nincs. Mivel az országgyűlésbe nem választanak román képviselőt, nincs parlamenti meghatalmazottjuk. Erdélyi útjában a mérsékelt legkiválóbbjaival értekezett ugyan, de ezeknek is tartózkodóknak kellett lenniök, mert attól kellett tartaniök, hogy öket is dezavualják megbízás hiányából. Ami az elítelt „martirok”-at illeti, ezek csak négyszem közt beszélnek józanul, mihelyt azonban kiszabadulnak, ismét a régi harozias apostolok, a kik a velük való beszédet úgy tüntetik föl, mint megvesztegetési kísérleteket. Mindazáltal a hátszegi beszédében kifejezettek mellett marad a miniszter továbbra is.

Tény, mondá, hogy ez idő szerint nincs magasabb közigazgatási tisztviselő, ki román nemzetiségű, miért is a tulajdonképpen román lakosokkal bíró megyékben néhány román

hallottam, hogy a városnázán irs ezert 35 frtot kap havonta.

Persze 35 frt! Ebből aztán már lehetett szép ruhát varratni, arany czvikkert hordani. 35 frt! Mikor lesz nekem ennyi pénzem? Nem is néztem én még senkire annyi tisztelettel, mint a princzesszára.

A hivatalban is ur, itthon is ur! Igaz, hogy sokszor láttam, mikor a háziak összeálltak s ha arra ment a princzessza, a fejteket osóválták s a házmesterné olyasmit mondott, hogy ez a haszontalan princzessza jó teszi, csak tegye tönkre az anyját, minek becözgeti?

Sohse állhattam ki azóta a házmesternét s azóta még jobban szerettem a szép gavallér fiut s ha csak tenettem, lépten-nyomon ott voltam a sarkában.

Egyszer aztán nagyon beteg lett az öreg asszony. Eleinte még néha kijött, de aztán már nem tudott többé felkelni. Nem tudom, mi baja volt, de hallottam, mikor az orvos azt mondta, hogy „ő nem kezesekedik már.”

Sokat köhicsélt s olyan sárga volt, olyan sárga, hogy szinte félttem tőle.

Az anyám most mindennap délben eljött hozzá és levest hozott, mert Réthyné nem tudott felkelni főzni s ilyenkor aztán hallottam néha egy-egy szót, hogy hiszen hozathatna levest a vendéglőből, de ott — nagyon rossz-

Kemény, osikorgó hideg volt. Ott ütem a nagy vasas lánán s hol a beteg öreg asszonyt néztem, hol azt a szép fiatal embert, ki sznap feltűnően sápadt volt. Odahajította a fejét a karosszék támlájára s finom battiszt kendőjével egyre törölgette a homlokát; az anyja meg hiába iparkodott vigasztalni, hogy hiszen majd egészséges lesz, a princzessza szomorú maradt.

Néha elejtett egy-egy szót, melyből én azonban akkoriban nem mindent értettem meg.

Csak annyit tudtam kivenni, hogy este valami mulatságra kellene mennie, de semmi kedve sincs hozzá, semmi kedve. Igaz, hogy ott lesz valami nagy ur is, valami tiszt, de hát hogyan menne, mikor beteg az anyja? Aztán pénze sincs hozzá! tartozik neki ugyan ez is, az is, de azok holnapra ígérték! — egy krajczár pénze sincs, de ha volna is, hogyan menne, hogyan menne!

Az asztalon becsukott boriték hevert. Tudtam mi van benne. Az orvos bort reudelt, de a beteg azt mondta, hogy nem lehet, éppen-séggel nem lehet, a penzióból nem futja. Ott-hon elmondtam, s az anyám ide adta ezt a boritékot; nem mondta meg mi van benne, de én az ablaküveghez tartottam s láttam, hogy banknóta.

Ott hevert még az asztalon, Réthyné nem akarta előttem felbontani. A princzessza mindig

a boritékot nézte, egy párszor kezébe is vette, de aztán visszatette.

Félrefordítottam a fejemet s azt az olajképet nézgettem a három csillaggal s a szép katonacsakóval. Sokáig néztem, már fájt a szemem is, de nem mertem megfordulni, a princzessza mindig rám nézett. Nem fordultam meg, de azért láttam vagy gondoltam, hogy az asszony igent int a fejével, de a princzessza csak tiltakozott a kezével. Sejtettem mit int. Mikor a princzessza felkelt és anyját megcsókolta, félig megfordultam. Láttam, hogyan simogatja az asszony a fin szőke haját s hallottam hogyan sugta neki, hogy csak vigyázzon, hogy meg ne hűjön. De a boriték már nem volt az asztalon. Másnap elvittek Szegedre, sohse hallottam felőlük.

Mikor a tárgyalásnak vége volt, a fiatal embert kivezettek, s a mint mellettem elhaladt, hirtelen egész hangosan megszólítottam; „Ugyan kérem, nincs önnek egy beteg, öreg anyja?” A sikkasztó bámulva nézett rám s aztán komor hangon mondta, hogy nem is ismerte az anyját, már kis gyermekkorában vesztette el.

A tárgyaló bírák csodálkozva néztek rám, s közönségből néhányan mosolyogtak, s én csak akkor vettem észre, hogy nevetségesen viseltem magamat.

főispán kinevezésére hajlandósága volna. A román elitélteknek hajlandó a büntetésüket megrövidíteni, ha kifogástalanul viselik magukat. Ez mindenestre programja, valamint az is, hogy az erdélyi cenzus megváltoztassák, de annak keresztülvitelére a határidő meg nem szabható, mert az a románok magatartásától és attól függ, meddig lesz ő — a miniszter — hivatalban.

Arra a kérdésre, hogy közte és Tiszta között forognak-e fönn nézeteltérések a román kérdés megoldását illetően, a belügyminiszter azt felelte, hogy az áldozat, melyet Tiszta azzal hozott, hogy municipalista nézeteit a kormány államosítási programja ellenében feladta, sokkal nagyobb, semhogy oly csekélység, mint az erdélyi cenzus, melyet főtartandónak vél, ki nem volna egyenlíthető, annál is inkább, mert Magyarországon is e tekintetben újításra van szükség.

Arra, hogy igaz-e, mikép az egyházpolitikai javaslatok a kormány főeszközei a nemzetiség magyarsítására, azt válaszolta Hieronymi, hogy e fölfogás azért téves már alapjában, mert ezt ugyan itt-ott említették, de a kormány soha sem állította politikai követelménynek. Az egyházpolitikai kérdések napirendre tűzése tisztán az elkeresztelési rendelet ellen tanúsított ellenállás következménye.

Arra a kérdésre, mily eshetőségek mellett oszlatnák föl a képviselőházat, azt felelte Hieronymi, hogy az országban folyó kath. agitáció miatt is, a kormány a közigazgatás államosítása nélkül új választást nem rendelne el.

Oda nyilatkozott végül a belügyminiszter a hozzá intézett kérdésekre, hogy Felső-Magyarországon tudtával nem létezik nemzeti-ségi kérdés és hogy a románok nem mernek valóban elnyomott beszarábiai testvéreik érdekében „Voci latine” és „Appellul”-féle tüntetésekkel föllépni, mert ott Oroszországban egyszerűen kikergetnék a határból és nem engednék meg nekik nagyszabású kongresszusokat tartani.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 761.4 milliméter, délután 2 órakor 761.4 milliméter. Némérés: reggel 7 órakor C° + 8.5, délután 2 órakor C° + 18.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 3, délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel félborult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Urechia regénye.

— Ki is ő voltaképen? —

Urechia ur, a ki a román liga utján kiadta azokat az iratokat, melyeknek feladatuk a magyarok ellen Európát felbőszíteni, — regényes multu egy ur. Életének egyik nevezetesebb epizódját a P.-Napló következőképen beszéli el.

Urechia a urnak volt egy nevelt leánya, a kit férjhez adott egy jasszyi orvoshoz, dr. Risu-hoz. A fiatal asszony azonban házasságkötése alkalmával már halálosan szerelmes volt egy unokatestvére, Nasturel kapitányba, a ki szintén Urechia ur nevelése volt. Ő nevelte ugyanis a két unokatestvért saját vagyonából, de egymástól távol.

Az unokatestvéreknek azonban volt alkalmuk egymással találkozni nemcsak nevelő apjuk házában, hanem azonkívül is a szép fiatal asszony csakhamar válópórt indított férje, dr. Rissu ellen és a hatóságok el is választották őket.

Urechia ur csak ekkor tudta meg, hogy ez a válás csak azért történt meg, hogy a fiatal asszony régi szerelméhez, Nasturel kapitányhoz mehessen férjhez. A szerelmes pár most megdöbbenve értesült, hogy Urechia, a nevelő papjuk, mindhalálig ellenzi egybekelésüket, mert — első ágból való unokatestvérek közt tilos a házasság.

Csak hogy Nasturel nem azért volt katona és kemény ember, hogy ilyen csekélység miatt lemondjon szerelméről. Folyamodott az egyházi és polgári hatóságokhoz s kitartó küzdelme mel-

tő jutalmat nyert, mert a román király sajátkezűleg aláírt leiratban feloldotta a házassági tilalmat.

Most jött a tragikus fordulat.

Urechia ur még most sem egyesett bele a házasságba. Eszernyi ezer rettentő fenyegetéssel, kéréssel, ostrommal akarta elriasztani a szerelmeseket a házasságtól. Ezek azonban hajthatatlanok maradtak és a kapitány most már komolyan kérdőre vonta Urechiat, hogy miért ellenzi még mindig házasságukat?

— Mert testvérek vagytok! — tört ki Urechiból a sokáig leplezett titok.

De még megdöbbenőbb volt, a mit aztán tudtak meg. Nasturel kapitány kikutatta, hogy apjuk senki más, mint Urechia, az anyjuk pedig Urechia feleségének nővére.

A leleplezés borzasztó hatással volt, az egymásba szerelmes fiatalokra, a kik már hosszabb idő óta szerelmi viszonyban voltak. A fiatal asszony megmérgezte magát és meghalt. Nemsokára ezután Nasturel kapitány föbe lötte magát.

Urechia ur meghasonlott a világgal, mely akkor „tigrisnek és sirásó hiénának” nevezte el. De a világ hamar feled.

Urechia ur ma elsőrangú kapacitás a magyargyűlöletben. Tanár a bukaresti egyetemen, az oláh akadémia tagja és az oláh kulturálga elnöke.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távíratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 15. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Széles. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Szeptember 15. Szombat. Róm. kath. naptár: Nikomed. — Protestáns naptár: Nikomed. — Görög-keleti naptár (szeptember 3.): Teoktist. — A nap kél 5 óra 23 perczkor, nyugszik 5 óra 54 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óra délután 2—5 óráig. Bemenet: díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felé érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyórvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.56
Személyvonat este	9.45	Gyórvonat este	6.56
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahoncs felé:</i>		<i>Gurahoncs felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

Az aradi távbeszélő.

— Aktuális. —

Sok a panasz mostanában az aradi távbeszélő használhatósága ellen. Nézetünk szerint nem a kezelő személyzet hanyagsága az oka ennek, hanem az jó részben, hogy vannak előfizetők — és pedig nem csekély számmal, — kik nem tudják a telephonnal való szabályszerű bánásmódot.

Czélszerűnek tartjuk ennél fogva a távbeszélő használatára a következőket közölni:

Ha az előfizető nem beszél, a nála elhelyezett távbeszélő gép hallgató-kagylói az eozelre rendelt horgon függjenek.

Föltétlenül szükséges, hogy az egyik hallgató a gépszekrényből kinyuló mozgó kampóra legyen akasztva, mert különben az előfizető sem maga nem hívhat, sem a hozzá intézett fölívást nem hallhatja.

Fölívás. Ha az előfizető más előfize-

tővel kíván beszélni, mindenekelőtt a központi távbeszélő-hivatalt hívja föl.

A fölívás a távbeszélő-gépnek nyugvó helyzetében meghagyása mellett, a gépszekrényeken levő forgatónak megforgatásával történik, miközben a gépen alkalmazott csengettyű is cseng.

A központi távbeszélő-hivatal csengetéssel felel.

E telet vétele után a felhívó előfizető mind a két hallgató-kagylót füleihez illeszti s a beszélő-tölcsérbe „Halló” szót mond. Midőn a központi hivatal a „Halló központ” szavakkal felel, az előfizető kívánságát az általa kívánt félnek az előfizetők névjegyzékébe bejegyzett sorszama közlése mellett jelzi; p. o. „kérem a 151 számot.”

Ezután a hallgatókat füleihez tartva, várja a választ.

Ha a központi hivatal azt feleli, hogy a kívánt előfizető mással beszél, akkor a hívó a hallgatókat beakasztja, 5 perczig vár és ennek eltétele után újabb fölívást intéz a központi hivatalhoz.

Ha a központi hivatal ily értesítést nem ad, a hívó fél a fülhöz illesztett hallgatójával várja a hívott szóbeli fölívását.

Ha a központ fölívása folytán a hívott fél sorszámát vagy nevét közli, a felhívó címének előrebocsátása után beszélgetését megkezd.

Felelete fölívására. Ha az előfizető a nála elhelyezett távbeszélő-gépen levő csengettyű csengését hallja, a csengetés végeztével a forgató megforgatásával felel. Ezután a hallgatókat füleihez illeszti a „Halló itt N. N.” szavak mondásával jelzi, hogy a készüléknél van.

Ha a hívott a központ fölívásától számított 1 percz alatt nem jelentkezik, a központ a hívót ezen körülményről értesíti „151. sz. nem jelentkezik.”

Beszélgetés. A beszélgetésnél általában ajánlatos a társalgás megszokott hangját használni, mert a hang megerősítése, főleg a kiabálás, a beszéd megérthetőségét nem segíti elő, sőt ellenkezőleg egyrészt mellékzörejűt idézhet elő, másrészt a hang rendszerét annyira módosíthatja, hogy a hallgató félben könnyen kétely támadhat a beszélő félnek személyazonossága iránt.

Legczélsebb 8—10 czm. távolságról beszélni, mert a közelebről való beszélés a hang tisztaságának esik rovására.

Szükséges, hogy a felek egymást a beszélgetés befejeztéről értesítsék, a mi rendszerint bucsuszóval történik.

Lecsengetés. A felek (tehát úgy a hívó, mint a hívott) beszélgetésük befejezése után a hallgatókat rendszer helyükre függeszték s ezután a központi hivatalnak egymásután csengetéssel jelt adnak. A beszélgetés tartama alatt csengetni nem szabad, mert a csengetésre a központi hivatal az összekapcsolást megszakítja. Ha pedig a lecsengetés elmarad, a központi hivatal az összekötést nem oldja fel, s az összekapcsolt felek egyike sem lesz más által meghívható. A lecsengetés akkor sem maradhat el, ha a beszélgetést folytatott felek valamelyike mindjárt a beszélgetésnek bevégezése után más előfizetővel kívánna beszélgetni. Ily esetben azonban félreértések kikerülése végett a központi hivatal a lecsengetés után legfeljebb csak fél percz múlva hívható.

Egyáltalán a csengetést csak a hivatallal szemben lehet használni, nem pedig a beszélgető felek közt.

— A hivatalos lapból. Legfelső rendeletre néhai Lajos Fülöp orleansi herceg, párisi gróf ő királyi fenségeért az udvari gyász pén-

tektől, f. évi szeptember hó 14-től fogva nyolcz napon át változás nélkül bezárólag szeptember hó 21-ig fog viselkedni.

— A király szeptemberi programja. A király e hó 18—21-én jelen lesz a balassagyarmati hadgyakorlatokon, azután Visegrádra megy vadászni. A vadászatban Ferdinánd toszkániai nagyherceg is részt vesz. E hó 24-én a király Bécsbe érkezik, a honnan Stajeroszországba utazik vadászatra.

— Az aradi csatornázás munkálataival serényen haladnak előre az építők. Most a Széchenyi-utczában van koncentráva a legnagyobb erő, a hol egész a Batthyány-utca medrét. Szintugy a Batthyány-utca felső végén csaknem a Kosuth-utczáig készen van az árok. Ez idő szerint itt is a csöveket rakják le. A munkálatoknak állandóan nagy nézőközönsége van. Azok az utczák, melyekben a csatornázás folyik, el vannak zárva a közlekedés elől. De nem is lehetne azokon keresztülhajtani a legjobb akarattal sem. Most, hogy körülbelül már a Széchenyi-utca végére is így a főtéri átjáróra kerül a sor, időszerűnek tartjuk a tegnapi érkezett „Koloszvár“-nak egyik hírét lenyomatni, a mely a mellett szól, hogy Koloszvárot a nagyobb forgalmu pontokon miként helyezik le a vízvezetési csöveket. Ime:

„A ki a tegnapi éjjel a főtérnek a Belső-magyar-utca felől fekvő részén megfordult, azt hihette volna, hogy ott egy rakás ember az éj csendjét felhasználva kínosot keres. A látvány meglehetősen titokzatos volt. Magasan lobogó tűz mellett néhány kisértetiesen megvilágított férfit állva tanakodni látszott; körös-körül pedig egy csomó ember megannyi fátyla lobogó fénye mellett szaporán ásta a földet. Beszélgetés nem hallatszott a zásóval kivetett rögök dübörgése csaknem rémesen hangzott az éjben. Az arajárók csoportja verődtek a gyaloguton és sokáig nézték az érdekes munkát, mely serényen folyt egészen reggelig. Hogy ugyanis a közlekedés ezen a nagyforgalmu ponton egy napra se akadjon meg, a vízvető csövek lerakására az éjszakát használták fel.“

— Arad vármegye állandó választmánya a törvényhatóság jövő 1894. évi költségvetései előirányzatának tárgyalása végett tegnapelőtt — csütörtökön — tartotta meg ülését. — Az ülésen Fábrián László főispán elnökle alattjelen voltak: Várhelyi Béla, Bohus István, Bohus László, Boros Beni, Heinrich Sándor, Matavovszky Nándor, Nachtnébel Adám, Ulrich Antal és Beles János, állandó választmányi tagok, továbbá Szathmáry Gyula alispán és dr. Dálnoky Nagy Lajos főjegyző. — A költségvetési előirányzat tárgyalása alkalmából, az alispán által az előző évi költségvetésről elérté, az alispáni hivatalhoz egy új aljegyzői állás szervezése és az eddigi két kisegítő díjok rendszerezése hozatott javaslatba, melyek közül azonban a fedezet elégtelensége folytán csupán az aljegyzői állás tervezése fogadtatott el, míg a két kisegítő díjok illetménye, mint eddigé, ugy a jövő évben is, a megtakarítványokra utalva marad. Ily módon, a bevételek és kiadások közötti egyensúly helyreállítva let, a vármegye jövőbeli költségvetési előirányzata 109,121 forint 56 kr. szükséglettel és ugyanannyi fedezettel állapított meg. — A közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásokra vonatkozó ezen költségvetéssel kapcsolatban felmerült még az ezredéves kiállítás, valamint a törvényhatósági távbeszélő hálózat kérdése is, melyek az állandó választmány által, közgazdasági és kulturális szempontból olyanoknak találtatott, hogy azok előmozdítása érdekében a szükséges anyagi áldozatoktól a vármegye sem térhet ki. — Ez

okból, az 1896. évi ezredéves kiállítás aradi kerületi bizottságának megkeresése folytán a kerületi kiállítási alap javára a jelesül a megyebeli iparosok és gazdák részvételének előmozdítására 5000 forint; a nemzet történelmi múltjának s illetőleg annak keretében, valamely helyi vonatkozásu, de történelmi nevezetességű esemény vagy helynek egy az országos kiállításon bemutatandó s aztán a vármegye székházában megőrzendő festmény utján való megőrzítésére a kultusminiszterium felhívása folytán 2000 forint s végre a törvényhatósági távbeszélő-hálózat létesítésére 35,000 forint megszavazása hozatott javaslatba olyformán, hogy ezen szükségletek, két évre felosztva, évi 2/3 hányad törvényhatósági pótdó kivételével utján fedeztessenek. — Az állandó választmány által ily alakban összeállított költségvetés, folyó szeptember hó 16-ától 30-dikáig a vármegyei levéltárban közszemlére lesz kitéve, hol azt a vármegye minden lakosa és adófizetője, megtekintheti s netaláni észrevételeit írásban benyújthatja. A költségvetés megállapítása az október hó 8-án tartandó mai évnegyedves közgyűlésen fog napirendre kerülni.

— Szűret. A szőlő-érés ideje közeledvén, a vármegye alispánja körlevél utján emlékeztetésre hozta a hegyközségeknek, hogy a vármegyei-közgyűlés 1892-ben hozott határozata szerint a hegyi szőlők helyreállításai, s illetőleg a rekonstrukció előhaladásához képest a törvényhatósági közgyűlés által teendő további intézkedésig a szüreti határidők megállapítása a hegyközségek saját hatáskörébe engedtetett át. — A hegyközségek részéről a hatáskört a hegyközség választmánya gyakorolja. — A korai fajokkal beültetett külön szőlők előbb-azüretelésére, avagy a rendkívüli körülmények esetében szükséges egyéb kivételekre szintén a hegyközség választmánya ad engedélyt. — A hegyközségi választmány ebbeli határozatai, a hegyközség területén helyi szokásos módon kihirdetendők s a szüreti határidők ezenkívül a szomszédos községben való közzététel végett a járási szolgabírónak s tudomás végett a vármegye alispánjának is bejelentendők. — Elpusztult szőlőink rekonstruálása, habár az utóbbi években jelentékeny haladás mutatkozott is, mely távol áll ugyan attól, hogy élénkebb szüretnek nézhetnénk elé, de azért mégis, már most is számos szőlő van, melyek az idén szüretet adnak. — Az említett intézkedést azzal kívántuk lapunkban is felhozni, hogy a szüreti határnapokat, annak idejében szintén közölni jogjuk.

— Spitzka Agoston a börtönben. Tegnap hirdették ki az aradi kir. törvényszék előtt Spitzka Agostonnak, a néhai kereskedelmi és iparbank pénztárnokának a kuria által jóváhagyott első bírósági ítéletet, mely Spitzka Agostont 3 év börtönnel sújtja. Spitzka a végtárgyalás óta, miután addig sem kellett megszökésétől tartani, szabadlábon volt, míg Bettelheim Vilmos, ki többször kísérlett meg azökést, a végtárgyalási teremből egyenesen a börtön falai közé ment. Megtörve, roskadozva jelent meg Spitzka a törvényszék előtt, s miután felolvasták előtte az ítéletet, sirva köszönte a törvényszéknek, hogy eddig volt hozzá olyan kegyes és megengedte, hogy szabadlábon tölthesse napjait. Ítéletolvasás után az örök leki sérték Spitzka Agostont a börtön helyiségebe. Ezzel az ítélethirdetéssel végződött az aradi kereskedelmi és iparkamara néhány évvel ezelőtt oly nagy szenzációt keltett sikasztásának felfedezése.

— Új gazdasági tudósító. A földmívelésiügyi m. kir. miniszter Szabó Lajos két-halom-pusztai lakost, főhercegi uradalmi in-

tézót, A rad vármegye eleki járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel biztatta meg.

— A kis lottó reformjából, illetőleg helyette az osztály-sorsjáték behozatalából egyelőre nem lesz semmi. A lottó közös egyetértéssel elintézendő szerződéses ügy lévén, Wekerle a reformtervet megküldte az osztrák pénzügyminiszternek, ez azonban nem tartja elérkezettnek a reform idejét.

— Posta a tanyákon. A magyar királyi posta-igazgatóság most érdekes kísérletet tesz a postai küldeményeknek a pusztákon és tanyákon való pontos kézbesítése iránt, mely eddig a legjobb akarat mellett sem lehetett kifogástalan. A kísérlet abból áll, hogy a postai közvetítést a pusztai és tanyai tanítókra bízzák, még pedig a következőképen. A postaküldeményeket ezentúl egy lovasrendőr veszi át a postahivatalnál és a pusztákon a tanítónak kézbesíti. A tanyákon feladott leveleket és csomagokat ugyancsak a tanító veszi át a városi postahivatalhoz 5 küldi be a mezőrendőrrel. Ezt egyelőre próbaképen Nyiregyháza környékén léptették életbe, de ha bevállik, az Alföld minden részén így lesz.

— Rablás fényes nappal. A Máramaros-Szigethez közel tekvő Dobongoson e hó 10-dikén vakmerő rablást követtek el eddig ismeretlen tettesek, Lidernann Emil megyei volt erdőrendezőnek nagy kertje s gazdasága van ott, a melyet a gazda távollétében öz. Kankálné Sipó asszony gondoz. Ugy déltán 5 órakor két ismeretlen ember állított be az özvegyhez s azt mondták, hogy a gazdával akarnak beszélni, a ki azonban nem volt otthon. A kérdezősködés után nem sokáig vártak, hanem megkötötték a szegény asszonyt s valami folyadékot töltöttek a szájába, mely mérges ital volt. Az asszony kiabált, de a rablók tudták, hogy senki nem mehet segítségére, minthogy a nagy kertből ki nem hallatszik a hang, s azért hozzáálltak a asebeléshez. Arra nem számítottak, hogy a jajgatásra két nagy komondor törtet elő s felveszi a harcot velök. A rablók valahogy megmenekültek, de a mint szegény beteggé lett asszony vallja s a vértó-osák is mutatják, a komondorok kegyetlenül összemarták a gonosztevőket, kiket a rendőség üldöz, de mindeddig eredmény nélkül.

— A hírlapírás új módja. Mint a legtöbb új dolgot, a hírlapírás új módszerét, az ugynevezett „New Journalism“-ét is Amerikában találták föl. Ezt a módszert használta föl miss Banks new-yorki hírlapíró is, a ki sok sikerrel működött a társadalmi detektív szerepében. Miss Banks szolgálónak állt be, csakhogy saját tapasztalatai nyomán mondhatta el olvasóinak, hogy milyen az alsóbbrendű hig life élete egy konyhaszolgáló szempontjából. Eleményeit a hírlapíró egy kötetben beszéli el, mely e hó elején, a londoni könyvpiacra látott napvilágot. Szolgáló szerepében arra a meggyőződésre jutott, hogy szolgálónak rosszabb lenni, mint akár pénzen vásárolt néger rabszolgának. Később a gazdag örökösöd szerepét játszotta el miss Banks, aki nemesi csimert óhajtott himeztetni kelegyéjébe, majd mint virágárusó és utazaseprőnd próbált szerencsét a társadalmi detektív érdekes munkakörében. „The Almighty Dollar“ (a mindenható dollár) cím alatt egy kis drámát beszél el az amerikai hírlapíró könyvében. Ez a történet sajtóságos fényt vett az angol jó társaság sokat dicéért kizárólagosságára. A miss következő hirdetést tette be egy londoni újságba: „Vagyonos ifju amerikai hölgy, egy, a legjobb társaságbeli Chaperonnal óhajtt megismerkedni, a ki őt a legjobb angol körökben bevezethetné. Válasz „Örökösöd“ jel alatt. Két nap leforgása alatt miss Banks nem kevesebb, mint 87 választ kapott a legfélszínesebb angol körökből. Az egyik levél így szól: „Sir X. Y. angol tiszt özvegye vagyok, a kiről kétségkívül halott már ön és ezenfelül saját nemesi titulusával is rendelkezem. Állásom kitűnő, bevezethetem önt a legjobb angol társaságba és a legközelebbi Draving Room alkalmával bemutatathatom az angol királynőnek is.“ Három hónapra 200 font sterling volt a fizetés és emellett az özvegy a kontinensen való utazásokért külön díjat követel. Mások 600—800 font sterling tandíjat is követeltek. Több igen magas állásu, aladósodott arisztokrata társa-

sági ajánlatokkal állt elő. A miss persze mindezeket a pikáns adatokat fölhasználta cikkeiben, de volt benne elég kimélet arra, hogy a neveket elhallgassa.

— Az állatszeldítő és leánya. Luxemburgból táviratozzák: Megrendítő szerencsétlenség színhelye volt az itteni állatsereglet. Leroux állatszeldítő leánya bement a királytigris ketreczébe, a fenevad hirtelen megvadult, földrevetette a fiatal leányt, mielőtt az atyja leánya segítségére sietett volna, a tigris végzett áldozatával. Leroux berohant a ketreczbe, de a tigris őt is megtámadta és rövid néhány másodperc alatt szétmarcangolta. A közönségre ez a kettős halálos dulakodás leirnatatlanul borzasztó hatással volt.

— Az átlukasztott farku hering. Egy orosz lap a következő mulatságos kis epizódot mondja el, mely nemrégiben a charkow-i állomás vasuti vendéglőjében esett meg. A buffethoz egy főkalauz lép, ki mintán néhány kupicza pálinkát lehörpintett, egy kis heringet is kért a reggelihez. A vendéglős udvariasan találja fel a kért halat. A kalauz villájára szur egy darabkát, de nem eszi meg, hanem előbb azt iparkodik megállapítani, vajjon csakugyan friss-e a hering? A vendéglős határozottan kijelenti, hogy éppen most kapott friss hering-küldeményt; de a kalauz e szavak nem nyugtatják meg.

— Mutasd csak egyszer a farkát, — szolt a kalauz.

Azután néhány percznyi szünet után így folytatta:

— Látod ezt? Tegnapelőtt ugyanest a heringet adtd nekem, de már akkor is visszautasítottam. De hogy megjegyezsem magamnak, farkába csiptetem kalauzi csiptetőmet. Es most te azt állítod, hogy a hal friss! Szégyeld magadat!

A vendéglős ily bizonyítás ellenébe természetesen nem tehetett semmit. A közönség azonban kacskagevva adta kézről-kézbe a tányért, melyen az átlukasztott farku hering disszelgett.

— Mit nem fognak Jókaira. Táviratilag értesítének arról hogy az összes olasz lapok Jókai Mór öngyilkosságáról hoznak hírt. No ez rossz és izetlen viczoz. Valami hóbortos ujdondász faraghatta ezt a hírt abból a kis közleményből, mely az Aradi Közlönyben is megjelent és mely szerint Jókait véletlen légszesz-mérgezés érte.

— Nehány csereznyéért. Mansból írják, hogy a sarthei esküdtek elé került egy Charnassé nevű champagnei kertész. Agyonlőtte Renault katonát, ki néhány csereznyét szedett Charnassé anvoursi kertjének egy fájáról. Renault, mikor a kertész reálott, még vagy háromszáz méternyre elfutott és azután: Bons Enfants-kávéházban összerogyott.

— Mégis csak borzasztó — szolt — meghalni néhány csereznyé miatt.

Azzal kiadta a lelkét. Charnassé nyugodtan folytatta munkáját; azt hitte, hogy csak könnyű sebet ejtett a katonán. Csak akkor rémült meg, midőn Renault társai meg akarták lyncheini. Charnassé tagadja, hogy meg akarta volna ölni a katonát és siratja az esetet. Itéletet még nem hoztak.

— Patkánymérge a lakodalmi kalácsban. Knoxvillében egy lakodalmi ünnepélyen, — mint egy New-Yorkból érkezett távirat jelenti — menyasszony és a vőlegény, valamint az egész lakodalmas vendégsereg mérgezés tünetei között megbetegedett. Néhány vendég iszonyu kinek között meg is halt. A rendőrség kiderítette, hogy a menyasszonynak egy kikoszorózott kérője patkánymérget kevert a lakodalmi kalácsba. A tettes megszökött.

— Huszár Adolf síremléke. Evék óta porlad már a budapesti kerepesi temetőben annak a szobrásznak holtteste, a ki a legtöbb monumentális szoborművet állította fel a fővárosban, s sirja mindezeideig álltelen volt. Az elhunyt szoborművész sírját végre rövid idő múlva díszes s igazán művészi emlék fogja díszíteni, mert a képzőművészeti-társulat által Donáth Gyulánál megrendelt síremlék már elkészült, s legközelebb ünnepélyesen teleplezik. Az emléket a művész mintája után egyetlen két-száz métermázsás olasz márványból faragták s az életfonalát elvágó Párkát ábrázolja mű-

vészi kivitelben. A teleplezés ünnepségének programját már e napokban megállapítják.

— Pirománikus katona. Salzburg mellett a napokban egészen leégett Mayer földbirtokos nagy gazdasági épülete, a hol az 59. gyalogezred volt beszállásolva. Minthogy a tűz éjjel keletkezett, a legénység alig tudott menekülni. Felszerelésök egy szét elégett. A gyujtogatás gyanuja egy Gerhard nevű gyalogos ellen fordult, a kit rögtön bekisértek a salzburgi hadbíróshoz. Többszörös kihallgatás után töredelmesen bevallotta, hogy ő gyujtotta fel a házat, a melyben már hét évvel ezelőtt is nagy tüzet okozott, mert az uraság elcsapta. A gyujtogató különben borzasztó hajlamait apjától örökölhette, a kit életfogytiglan tartó fegyházra ítélték, mert Breitenbaok községet felgyujtotta.

— Főherceg mint primhegedős. Ferencz Ferdinánd főherceg nemrég vadászaton volt Thun grófnál, Csehország helytartójánál. A vadászat után táncmulatság volt, melyben a főherceg is részt vett s kitűnő táncosnak mutatta magát. Mikor pedig a zenekar egy Strauss-féle keringőt kezdett játszani, a karmestertől átvette a primhegedüt és úgy játszott, hogy a muzsikuskoknak is örömük telt benne.

— Szerencsétlenül járt tűzoltó. Román Kécsa torontálmegyei községben Popi Zaira házában a napokban tűs ütött ki, mely alkalommal Tata Ilia ottani polgár is részt vett az oltási munkálatokban. Az embertársain segíteni akaró tűzoltó sajnos szerencsétlenség áldozata lett. A mint ugyanis az égő házból a butorokat hordta kifelé, egyszerre a nádtető egy része reá zuhant és oly súlyos égési sebeket ejtett rajta, hogy a szerencsétlen hat órai kínos szenvedés után meghalt. A község a derék gazda iránt, a ki életét embertársai javáért feláldozta, azzal róta le az elismerés és a kegyelet adóját, hogy őt a község költségén temette el, a gör. kel. lelkész pedig a temetkezési szertartást ingyen végezte. A temetkezésnél jelen volt a község egész lakossága.

— Vivőmesterek kardpárbaja. Sztraka y Norbert és Fodor Károly fővárosi vivőmesterek híriapi polémiájukból keletkezett ügyeket tegnap este kardpárbajjal intézték el egy kollégájuk vivőtermében. A segítők Sztrakay részéről Várdy Károly orsz. képviselő és Zerdahelyi Béla, Fodor részéről pedig báró Collas Róbert és dr. Baracs Marcell voltak. Mindjárt az első összecsapásnál megsebesült mind a két mester, bár teljesen jelentéktelenül, a mennyiben mindketten könnyű karczolatot kaptak. A felek nem békültek ki.

—x— 60,000 forint a főnyeremény a lembergi kiállításai sorsjegyeknél, mely 10% levonás után készpénzben fizettesik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás szeptember 27-én történik.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A „Kölcsey Egyesület“ ma délután 5 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagok figyelmét ismételtén felhívjuk.

(*) Az aradi magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság ma szombaton, az asztaltársaság helyiségében — az asztaltársaság tulajdonát képező pénz hováfordítása tárgyában rendkívüli közgyűlést fog tartani. Felkértenek a t. tagok, hogy ezen közgyűlésen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

Tündérek szökése.

Motto: A székás párosan,
Ah mi édes, ah mi jó!

Tegnap délután a nagyváradai gavallérok hosszú orral, lecsüggesztett fejjel jártak az utcán:

— Hallottad?
— Mit?
— Terka meg Irma megszökött.
— Jesszusom!
Egyik imádó a haját tépte, a másik a bugyellárisát nézte, emez sóhajtott; amaz elsápadt; szóval nagy búbanatba merültek a Maecenások.
— Hej!
— Haj!

— Baj!

Es a hír nem volt költött, hanem valónak bizonyult. Panyiczky Irma és Szerémny Terka megugrott; meg bizony, még pedig Oroszországba.

Ott tiltak hónapokon keresztül az étterem kerek asztalánál, körülrajongták őket az udvarlók s a kórus két tündére — úgy szólván — pezsgőben fürdött.

De nekik kicsi volt a város, kicsi volt ez az ország is, ők nagyobbra és magasabbra vágytak.

Azt mondják, hogy a mult hetekben Valentin Lajos volt szinigazgató ott járt s ő szerződtette volna a kórus két gyöngyét egy vándor daltársulathoz, melylyel be fogja járni a jégcsapos Muszkaországot.

A két pillangó külföldi utlevele a napokban érkezett meg s pár nap múlva már valahol Moszkva körül éneklék, hogy:

Gyere be rózsám,
Gyere be:
Két magyar lány van
Ide be.

Hanem annyi bizonyos, hogy az elugrott magyar leányok, magyar szinpadra többé nem léphetnek.

Bánják is ők; kivált ha beléjük szeret valami fagygyugyertya-rágó kozák herceg.

Milyen szépen is hangzanék ez a hymen-hír:

„Máczkoff Mihálylovits herceg és Irma Panyiczka jegyesek.“

Vagy pedig a következő tudósítás:

Főúri esküvő. Mint a „Novoja Vremja“ jelenti, a pétervári székesegyházban tegnap vezette oltárhoz Piskievics Vladimir gróf Szibéria kormányzója Szerémny Terkát, a gacsinaí színház bájos primadonnáját.

Hát bizony szép dolog az az ambíció és a fiatal szíveket ejti mámorba a remény.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi asztalos munkások szakegylete pénztára javára szeptember 30-án, (vasárnap) a „Magyar Korona“ szálloda kerthelyiségében tánczczal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez Személyjegy 40 kr. családjegy 1 frt. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a teremben fog megtartatni. Kezdeté 8 órakor. A rendezőség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Gál Gyula jutalomjátéka alkalmából szünetelésig megtelt a nagyváradai szinkör. A jutalmazandót tüntető rokonszenvenvel, hatalmas éljenzéssel, lelkes tapsokkal fogadta a közönség s egy óriási babérkoszorút nyujtottak fel az orchesterből. A közönség elismerésének e megnyilatkozását Gál Gyula ki is érdemelte. Ezen az estén eddigi sikerei babérkoszorújához egy újabb levelet fűzött Lear király szerepének pompás megjátszása által. A többi szereplők is igyekeztek az est sikerét emelni. Természetesen ez nem sikerül mindenkinek egyformán. Novák Irén, aki eddigi szerepében jobbra az önmaga kedves lényét adta vissza, bebizonyította most, hogy okos, gondolkodó fő aki be bír hatolni Cordélia burkolt jellemébe; s leány lelkébe, aki legjobban szereti atyját s ismeri nővérei gonosz szívet; épen ezért nem tartja önmagához méltónak, hogy érzelmeivel kérkedjék és látszólag ezért oly hideg az első felvonásban: ám hidegségén átizzik a forró gyermeki szív. Ezt a nehéz érzelem-vegyüléket Novák Irén megértette és hűven mutatta be; valamint szerepének többi részét is kifogástalanul vitte keresztül.

* Színházi hír. Deszkasew, aradi születésű szerb énekes, aki néhány évvel ezelőtt tagja volt a budapesti m. kir.-operának s Pétervárott, majd Ujvidéken a szerb nemzeti színházzal működött, — a ságrábi nemzeti színházhoz szerződött.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Verekedő falu. Lázur aradmegyei falu mulatott. A mulatság aztán azzal a szokatlan

táncozzal végződött, hogy a legények a botok boldogabb végét fogták egymás ellen. Az egész talu épkezláb legénye verekedett, hanem legrosszabbul mégis Tamás Juon és Zsurule Arszen járt, a kiket Zsurule Juon és Lenka Arszen oly annyira elverték, hogy hetekig feküdtek bele. Az aradi kir. törvényszék tegnap a két hős verekedőt, Zsurule Juont három és Lenka Arszent egy havi börtönre ítélte.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, szept. 14. (Saj. tud. távirata.)
A király szombaton este indul el Bécsből és vasárnap reggel érkezik Budapestre, hova *Albrecht* főherceg már péntek este érkezik meg.

Az első hullaégető-telep.

Kolozsvár, szept. 14. (Sej. tud. táv.)
Legközelebb hullaégető telep létesítetik, melyen egyuttal berendezést tesznek az összes városi szemét elégetésére.

Tolvaj jogász.

Bécs, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
Scharfmesser dr. itteni ügyvédnél néhány nappal ezelőtt betörést követtek el, mely alkalommal értékes ékszereket loptak el. A vizsgálat kiderítette, hogy a betörést egy *Anda* nevű jogász követte el, ki az ügyvédi irodában alkalmazva volt.

Öngyilkos katonatiszt.

Zágráb, szept. 14. (Saj. tud. táv.)
Demiert János, a 101-ik gyalogezred főhadnagya, revolverrel föbelötte magát. *Demiert* nemrég helyezték át Békés Csabárol. Az öngyilkos az ezred legkedveltebb tisztjeinek egyike volt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Letartóztatott lapszerkesztő.

Berlin, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
Weidnert, a szocialista lap szerkesztőjét istenkáromlás és felségsértés miatt letartóztatták.

Spanyol szocialisták.

Madrid, szept. 14. (Saj. tud. távirata.)
Az itt ülészetts negyedik spanyol szocialista kongresszus betejezte tanácskozásait. Konstatálták, hogy jelenleg Spanyolországban 94 egyesület áll fenn 80,000 szocialista taggal.

Örgyilkos anarchista.

Biella Cavalliere, szeptember 14. (Saját tud. táv.)
Bagnat, egy ottani gyapotszövőgyár igazgatóját egy anarchista ezen szavakkal: „Le az éhséggel! Eljen Caserio!” orozva leszúrta. Egy épen arra haladó ember a merénylőt meg akarta fogni, de vesztére, mert az anarchista szívébe döfte törét. A merénylő megszökött. Bagna neje, ki a rémes jelenetnek tanuja volt, megőrült.

Megőrült merénylő.

Geuna, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
Mint a *Corriere de la Sera* jelenti, *Pasiantti*, ki *Umberto* király ellen merényletet követett volt el, megőrült.

Terrorizált községi tanács.

Livorno, szept. 14. (Saj. tud. távirata.)
A községi tanács lemondott, mivel a legutóbbi községi választásoknál többnyire anarchisták és republikánusok választottak meg.

A pápa és — Zola.

Róma, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
A pápa külön enczyklikában is sajnálatának adott kifejezést a felett, hogy Zola kiadta „*Lourdes*” cz. regényét.

Órlási tűzvész.

London, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
Sanghaiból jelentik, hogy nagy tűz pusztított aug. 25-én Hongkongban. 2000 épület, köztük 3 templom elpusztult. 30 ember életét vesztette. A kár 10 millió frt.

A soviniata szultán.

Konstantinápoly, szeptember 14. (Saj. tud. táv.)
A szultán külön iradában elrendelte, hogy a hadsereg részére szükségelt felszerelési cikkek ezentul kizárólag a belföldön készitendők és e szerint külföldről be sem hozhatók. Ennek következtében több gyárat létesitenek a füsttlen lőpor készítésére és a konstantinápolyi fegyvergyárat is kifogják bőviteni.

Szibéria felé . . .

Moszkva, szept. 14. (Saj. tud. táv.)
A napokban újból deportáltak körülbelül 300 embert, két szállitmányban Sachalin szigetére Szibériába. Ötven nő önként követte férjét.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog közg. jelentése. —

Budapest, szeptember 14.

Gabonaüzlet: Buzát ma sürgősen kínáltak, a vételkedv gyenge volt s az irányzat lanyha lett, elkel 18,000 mm. gyengén tartott napiárakon. **Eladások:**

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	500	82.	6.65
"	400	82.	6.67 $\frac{1}{2}$
"	100	81.	6.60
"	300	81.	6.55
"	300	81.	6.55
"	100	81.	6.45
"	300	81.	6.50
Postvidéki	500	82.	6.60
"	200	81.	6.50
"	100	80.	6.50
Fehérmegyei	400	80.	6.65
"	1600	79.	6.40
"	1200	79.	6.40
"	400	79.	6.40
Szanádi	5100	80.	6.40
Baktárakon	1000	79.	6.45
Zab	100		6.40
"	100		6.05
"	200		6.30
"	300		5.70

Határidőüzlet: Amerika lanyhább jegyzései dacára nálunk változatlan árfolyamokon indult a buza, s később még 1-2 krral élénkebb lett. Tengeriben ma igen gyenge üzlet fejlődött, a gyenge vásárlási kedv meglanyhitotta az árfolyamot, s így pár krral gyengébben zárult.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember-október 1894	6.27—6.29
Buza márczius-aprilis 1894	6.77—6.78
Tengeri május-junius 1894	5.88—5.89
Zab márczius-aprilis 1894	6.02—6.03
Zab őszre	5.67—5.69
Káposztarepoze	9.85—9.90

Külföld: New-York: buzára $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$, tengerire $\frac{3}{8}$ — $\frac{3}{4}$, lanyhább, Chicago: buzára $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$, tengerire $\frac{7}{8}$ —1, Páris tartott, London és Liverpool változatlan.

Értéktőzsde: Lanyha árfolyamokkal indult, de később az élénk vásárlási kedvre az árfolyamok ugy nemzetközi, mint helyi papirokban élénkebbek lettek.

Zárul 11 órakor:

Oszták hitelrészvény	361.50
Magyar hitelrészvény	468.50
Rima-Murányi	358.—
Oszták államvasut	264.—
Déli vasut	114.50

— Nem lesz takarmánykiviteli tilalom. A Bud. Tud. jelenti, hogy a kormánynak egyáltalán nincs szándéka tilalmat bocsátani ki a

takarmánykivitel ellen, annál kevésbé, mert a külföldön olyan bőségben van minden, hogy a korpán kívül egyéb takarmányt nem visznek ki Magyarországból. Ellenben szándéka a kormánynak az ország oly vidékein, a hol tényleg takarmányhiány észlelhető, rendkívüli intézkedéseket tenni, hogy vidékek számára az ország más részeinek takarmányfőlöseget kedvező föltételek mellett hozzáférhetővé tegye.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi szept. hó 13-án. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: I. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 41.5—42. krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 43.5—44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 46.—46.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 44.5—45.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 43.—43.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.5—44. krig. Sertésállomány 1894. szept. hó 11-én volt készlet 184,869 darab. 1894. szeptemb. hó 12-én felhajtott: 1555 drb. 1894. szeptemb. 12-én elszállitott: 8925 drb. 1894. szept. 13-án maradt készletben 182,499 drb. — A hizott sertésállományzata: Változatlan.

Szeszület.

— Szeptember 14. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 64.— hordó nélkül per 100 liter % belesértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 14. d. u. 5 óra.

	Irányát	100 klgr. ár
		frttól frtig
Buza bánági új		6.35 6.60
Buza tiszavidéki		6.40 6.65
Buza pestvidéki		6.35 6.60
Buza fehérmegyei		6.35 6.60
Buza bácskai		6.45 6.70
Rozs új, I-ös rendű		5.05 5.10
Rozs új, II-od rendű		4.95 5.—
Arpa takarmány		5.60 5.95
Arpa égetni való		6.25 7.10
Arpa sörfőzdei		7.30 8.40
Zab		5.70 6.15
Tengeri bánági		6.— 6.10
Tengeri másomű		6.— 6.10
Káposzta-repoze bánági		9.20 9.70
Köles		5.75 6.25
Buza szept.-okt.		6.26 6.28
Buza márcz.-ápr.		6.76 6.77
Buza máj.-jun.		— —
Rozs szept.-okt.		5.18 5.20
Tengeri jul.-aug.		— —
Tengeri aug.-szept.		— —
Tengeri októberre		6.13 6.18
Zab márcz.-ápr.		6.01 6.08
Zab szept.-okt.		5.68 5.70
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.		9.85 9.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. szeptember 14.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{100}$	122.70
Magyar koronajárdék $\frac{4}{100}$	97.10
Magyar arany $\frac{4}{100}$	128.50
Magyar ezüst $\frac{4}{100}$	102.—
Magyar keleti vasut 1876.	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorozatgye kölcsön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Oszták papírjárdék	99.—
Oszták járdék ezüst	99.—
Oszták járdék arany	124.75
Korona járdék	98.—
1860-ki államsorozatgye	146.—
Oszták-magyar bankrészvény	1020.—
Magyar hitelbank részvény	168.50
Oszták hitelintézet részvény	371.80
Oszták-magyar államvasut	358.75
20 frankos arany (Napoleondor)	9.86
Német birodalmi márka	60.90
London	124.—
Páris	49.20

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Közírá teszem, hogy Arad sz. kir. város közönsége az élővíz-csatornába torkolló utcza csatornák mint viziművek engedélyezése s vizikönyvbe bevezetése iránt folyamodván, a kérvényt mellékletei s a kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő észrevételeivel együtt hivatalomban a folyó hó 15-től számítandó 30 napra közszemlére kiteszeni s annak tárgyalására határidőül 1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzöm, a tárgyalás helyeül pedig a város székházának tanácsstermét kijelelem.

Egyidejűleg az érdekelteket felhívom, hogy a kérvény tekintetében netán teendő észrevételeket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban akár a tárgyalásnál szóval vagy írásban adják elő, minthogy ellen esethen a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi szeptember hó 12.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és az 1895-ik évben érvényes birandó országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok f. évi szeptember hó 20-tól 30-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kitétt határozatok ellen, a kir. Curiahoz címzendő felebbesések a határozatok kitételét követő tiz (10) nap alatt a polgármester urhoz, mint a központi választmány elnökéhez nyújthatók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 4-én.

Arad sz. kir. város központi választmánya.

16440/1894. sz.

3-3

Pályázati hirdetés.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vértanú emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készítenendő kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyitattik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek célja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyének könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly diszitmények, a melyek könnyen törhetők, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 cztm. a melynek zápjai s diszítói csiradái lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor talapzata el ne takarassék.

A kerítés 25 cztm. magas s 25 cztm. széles szürke széziai oszított márványból készülni fog, a mely talpköve helyezettik, a mely talpköve 5 cztm. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövekkel együtt egy méter magas leendő.

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajz 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletraajz 1:10 léptékben; a tervek mindegyike pontosan és lehető részletesen cottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készítenendő; a kerítésnek egységes ára s sulya folyó meterenként kitűntetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ös 150 frt, a 2-ik 100 frt, a 3-ik 50 frttal díjazatik.

5. A pályá biróság utólag fog megalakíttatni.

6. A tervek és költségvetés folyó évi október hó 15-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez jelígs levél kíséretében benyújtandók a hol a szobor és a bekerítendő terület helyszínrajza is megkapható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetésés szerint választhat.

A szobor bizottság 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula

polgármester, bizottsági elnök.

16243/1894.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak intézvénye értelmében a hazai piaezokon forgalomba hozott, ugy a hazánkól kiszállított és a külföldön értékesített nyers állatbőrök, az élőállatok, főleg szarvasmarhák megbélyegzésénél használatni szokott sütővasak helytelen alkalmazása következtében jelentékenyen csekélyebb értéket képviselnek mint a külföldön forgalomba hozott azon állatok bőre, melyek ezen égési sérüléstől mentek, s ennél fogva ipari czélokra sokkal alkalmasabbak.

Midőn ezen körülményről az állattenyésztéssel foglalkozó közönséget értesítjük, egyuttal figyelmeztetjük, hogy saját jól felfogott érdekében a tüzes vassal való bélyegzést jövőre nem az állat csipőjére, hanem szarvasmarhánál az állat szarvára, esetleg annak állkapczájára, lovaknál az állkapczára vagy a nyakra alkalmazza. Természetes, hogy ezen esetben a jelenleg használatban lévő bélyegző vasak teljesen mellőzendők, s azok helyett a czélnak megfelelő kis bélyegzők alkalmazandók.

Arad, 1894. augusztus 11.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

111001/94. számhoz.

2-3.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak részéről a zágrábi műhely eltompult és új reszelői és ráspolyói felvágásának 1896. év végeig való biztosítása érdekében ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A reszelők és ráspolyók felvágása után járó évi öss. eg. mintegy 1600 frtra tehető.

A reszelők felvágására vonatkozó feltételek és ajánlati minták a pályázati határidőig naponta a hivatalos órák alatt az igazgatóság műhelyi (E. III.) szakosztályában (Budapest, Andrassy-ut 75. sz. II. em. 12. ajtó) és valamennyi üzletvezetőnél megtekinthetők s ugyanott ingyen átvehetők; nemkülönben a budapesti és brassói iparkamaráknál s az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Csak azon hazai reszelővágók és gyárosok pályázhatnak, kik a reszelők felvágását tényleg saját műhelyeikben eszközlik.

Az ajánlatok a kelettel és aláírással ellátott »Feltételek«-kel együtt lepecsételve és »Ajánlat 111001/94. E. III. számra reszelők felvágására« felirattal ellátva 1894. évi szeptember hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósága műhelyi (E. III.) szakosztályánál átadandók, vagy ennek czime alatt posta útján beküldendők.

Bánatpénzképen 80 frt (nyolczvan forint) készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi szeptember hó 17-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál (Andrassy-ut 75. sz.) letendő, illetve ennek czime alatt posta útján beküldendő, ennek megtörténte pedig a letéti jegy pénztári számának idézése mellett az ajánlati mintán megemlített, a letéti jegy azonban nem csatolandó.

Az engedményi százalékok az ajánlati úrlapon előirt összes tételeknél tisztán és olvashatóan számokkal és betűkkel kiírandók.

Kellően ki nem állított ajánlatok, vagy olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, végre azok, melyekre bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek. Minden pályázó ajánlatával a pályázat eldöntéseig, legfeljebb azonban az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól számítva három hónapig visszavonhatatlanul kötelezettségben marad; a magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt minden megszorítás nélkül szabadon választhasson, vagy hogy a munkát az ajánlattevők közt a legcélzzerűbbnek mutató módon megosztassa. A nyertes ajánlattevővel külön szerződés fog kötöttni, mely a zágrábi műhelynek megnyitása napjától lép hatályba.

Budapest, 1894. augusztus hó 7-én.

A m. k. államvasutak igazgatósága.

M. kir. államvasutak.

88553/94.

3-3

Pályázati hirdetés.

Az alóírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1895. évben vagy esetleg 1897. év végéig a következő csoportokban sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet;

1. agyagárak és olvasztó tégelyekre,
2. tisztogató és fényező rongyokra,
3. fémnemű anyagok és löretyükre,
4. fémből kidolgozott kocsialkatrészekre,
5. acél és vasnemű anyagokra,
6. Martin acél öntetű és kovácsolt vasalkatrészekre,
7. falemezekre és esztergályos iparcikkre,
8. festékek, mázok és vegyszerekre,
9. kelmék, rövidárak és szőnyegekre,
10. vízállást mutató üvegekre,
11. üvegárakra,
12. durrantyukra.

A kiírt tárgyát képező egyes cikkekkel előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintakul szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módzatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál és a magy. kir. államvasutak üzletvezetősegeinél megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltár-beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként 50 kros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külczimmel látandó el: »Ajánlat 88553/94. számhoz.«

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módzatok bemutatása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapesten, 1894. év augusztus hóban.

Az igazgatóság.

15187/1894.

3-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése céljából ezennel közírá teszzük, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a folyó évi október hóban Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárakért szállítandó ménék után az általános díj-szabási határozmányok (L. rész) 153. lapján a kiállítási állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsárként szállítandó ménék után pedig a kedvezményes teheráru díjtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállítmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyerendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi július hó 28-án.

A városi tanács.

10728. kh.

3-3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmárt s leüttetvén, a megejtett bonczolás alkalmával rajta a veszettség kór állapított meg, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894. sz. a. elrendelt szájkosarazását vagy kötve tartását a kutyaának további 40 napon, azaz 1894. évi augusztus hó 6-tól 1894. évi szeptember hó 16-ig meghosszabbítottam.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitétt idő alatt szájkosár nélkül járó kutya el fogatni s a gyep téren megsemmisíttetni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntetett fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Pécskai Járás főszolgabírájától.

2470/1894.

792. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött kispe-regi körorvosi állásra, melyhez Kis-Pereg és Német-Pereg községek tartoznak, pályázat nyit-tatik és választási határidőül f. évi október hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája Kis-Pereg köz-ségházához kitűzetik.

A körorvos javadalmazása: évi fizetés 600 frt, nappali látogatásért 25 kr, éjjeli látogató-sért 1 frt, székhelyen a halottkémlésért 20 kr. A körorvos folyamodás esetére kézi gyógyszer-tárt is tarthat.

A körorvos a körhöz tartozó Német-Pereg községben hetenként kétszer tartozik megje-lenni, hova az illető község által díj nélkül szál-lítatik.

Pályázni kívánók az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ában elbirt minősítést igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 3-ik napjának d. u. 5 órájáig aláírt főszolgabíróhoz beadhatják.

Pécska, 1894. évi szeptember hó 7-én.

Vásárhelyi
főszolgabíró.

A cs. és k. 7-ik hadtest parancsnoksága.

az 5512/1894. számhoz.

796. I-x.

Értesítés.

A 7-ik hadtest-parancsnokság területén levő, alább felsorolt kórházakban, a vendéglősszerű élelmezésnek az 1895. év január 1-jétől decem-ber végéig, — esetleg 3 évre, azaz 1897. de-czember végéig terjedő biztosítása végett az írásbeli ajánlatok tárgyalása — és pedig a cs. és k. 21-ik számú helyőrségi kórházban (szám-vevői iroda) a következő napokon fog megtar-tatni: 1894. október 8-án a 21. sz. helyőrségi kórház számára, 1894. október 9-én a cs. és k. csapatkórház számára Szegeden, 1894. október 10-én a cs. és k. csapatkórház számára Aradon, 1894. október 11-én a cs. és k. csapatkórház számára Karánsebesen.

A tárgyalás mindig d. e. 10 órakor veszi kezdetét. A többiekre nézve utalunk szept. 4-én kelt hirdetményünkre.

Ezen hirdetmény, valamint a közelebbi föl-tételeket tartalmazó föltétfüzetek a nevezett kór-házak mindegyikében, — valamint a 7-ik had-test parancsnokságánál a hivatalos órák alatt mindig megtekinthetők.

Ajánlati minták ugy a hadtest-parancsnok-ságnál valamint a nevezett kórházaknál díjtala-nul kaphatók.

Temesvár, 1894. szeptember 6-án.

A cs. és k. 7. hadtest
parancsnoksága.

**Legbiztosabb óvszer a ko-
lera, hagymáz és egyéb
fertőző betegségekben!**

Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!

Önműködő légszűrő-closettek.

Belföldi és külföldi szabadal-mak! Szobai árnyékozó-
kek mindenféle tetszetős
alakban. Árnyékoszó-
berendezések, kórha-
zak, laktanyák, la-
kolák, iparvállala-
tok, szállodák,
stb. részére.

747. 5-6.

Fertőtlenítő

és szagtalanító

tőzgepor! Tőzeg-

alom! Mindennemű

tőzgyártmány nagy

raktára. Az országos

közbeszerzési tanács ál-

tal többszörösen ajánlva!!

Különlégesség:

ombori és városi hulladékok ipari és gaz-
dasági értékesítés. Várostervezési és el-
füvarozási vállalatok szervezése. Műtrágya-
gyártás. Köszönetes tervekkel, költségvetések-
kel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál

az igazgatóság.

Magyar Tőzeg- és Műtrágya-IPAR TISZTVÉNYTÁRSASÁG.

Igazgatóság: Budapest, IV., Városház-tér. (Harisbazar.)

1969/1894. pm.

3-3.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Hertschka Mór ösztöndíj-alapítványból az aradi polgári iskola tanulóira nézve egy hely betöl-tendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

- hogy az aradvárosi polgári iskolában tanul,
- hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb; másik feléből pedig a legjobbat követő osztállyal bir,
- hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak:

- a szegénységüket hatósági bizonyítvány-nal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák,
- az aradvárosi szegény özvegyek fiai,
- az aradmegyei szegény szülőtlén árvák,
- ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
- az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5. pon-tok szerint minősített pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitűnőbb tanulónak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekin-ter nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy hatodából áll, a mely 1894. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg, mindenkor a tanév befe-jezte után fizetetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi szeptember hó 31 ik napjáig nyújtandók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 10.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerző-sére, a készletben tart következő megbízható ha-tású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beada-
ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok é-
természetviszsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 5
világrészben el van torjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr Hager javított receptjés
hideglelés ellen felelősebb számúra. Egy üveg 75 kr.
Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szerök-
ből összeállított hajfestőszer — Egy
üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonna-
megszüntet. 1 üveg 35 kr
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkoz-
szeptők, pattanások és
májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrt
szépít hatásában minden más szert felülmul. Egy kis
tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan
használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula
világhírd. minőségéből. Ara 1 üveg-
nek 8 és frt.

Ménesi aszúbor. Egy 85 centil. üveg 1 frt 50
krajcár.

Chinabor 2% Chinatartalommal. Egy 80 centil-
teres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin- és vasozotttartalommal
Egy 80 centil. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 4.5% tartalommal. Egy 80 centiliteres
üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörös
és sárga színben. Egy kr
2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-
fénnyel. Hat percig
égő, 1 drb 80 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr.
24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1
adag ¼ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy
lábát 3-4 nap alatt bisto-
san meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle
eredet rheumás és csusos fájalmak ellen igen hiro-
s és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora, mely mindenféle
hőgést biztosan gyó-
gyít. Ara 40 kr.

Mindenen gyógyszer — a pakolási csekély költségek
hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.
Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden vegyvíz szá-
mára gubisánk elfogadtatnak és lelkiismeretesen telje-
sítetnek. 881 6-12.

Utolsóelőtti Lemberg
hét kiállítási

Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint.

**Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.**

781. 7-17.